

Jasmin

**PRIPREMIO: Denis Bojčić, strastveni kolekcionar i
proizvođač bugenvila i tropskih hibiskusa**

Jasminum Primulinus

Jasminum Nudiflorum

Regeneracija kore
azorskog jasmína
nakon smrzavanja

Napokon proljeće. Sve oko nas buja i cvijeta. Kako bi naše okruženje bilo još ljepše, dajte sve od sebe i zasadite koji cvjetak ili biljčicu, naravno ako to dosad niste učinili. Za ovaj put pripremio sam informacije o trima interesantnim biljkama koje su vrlo zastupljene u priobalju i otocima, a nije ih ni zahtjevno uzgajati: jasmin, teukrium i keanotus.

JASMIN

Vrlo je interesantna i lijepa biljka koju mnogi vole, ponajviše zbog njegova nježna i ugodna mirisa. Od pamtlivijeka se upotrebljava kao jedan od glavnih sastojaka za proizvodnju ulja od kojega se u konačnici prave parfemi. U Europu je donesen vjerojatno iz Perzije u 16. stoljeću. U Indiji i Kini jasmin je vrlo cijenjen, predstavlja simbol čistoće, te ga obavezno koriste kao žrtveni prinos svojim bogovima. Pripada porodici OLEACEAE, znači porodica maslina. Dosad je poznato oko 200 vrsta jasmína, a najučestaliji koje možete pronaći kod nas u uzgoju, pogotovo u priobalju i na otocima su: Azorski jasmin, perzijski jasmin (*Jasminum officinale*), kineski jasmin (*Jasminum poliantum*), arapski jasmin (*Jasminum sambac*), krupnocvjetni jasmin (*Jasminum grandiflorum*), kineski zim-

ski jasmin (*Jasminum nudiflorum*) itd. Kod nas u primorju za njega je udomaćen naziv ČEMIN.

Postoje dvije osnovne skupine, a to su grmoliki jasmíni i penjajući koji se ovijanjem oko nečega penju po ogradí, stablu itd. U primorju i na otocima najzastupljeniji je azorski jasmin, zimzelena penjačica perastih listova koja cvate cijelo ljeto, kao i jesen koje su kod nas vrlo blage i tople što mu itekako godi. U trgovinama i rasadnicima uvijek ćete naći na prijelazu zima-proljeće rascvjetani polyanthum jasmin (kineski) koji dolazi iz nizozemskog uzgoja. Kada je cvijet u pupoljku, zatvoren ima ružičastu boju, a kada se otvori kristalno čistu bijelu boju u obliku zvjezdice. Ta vrsta jasmína cvate samo početkom proljeća. Jasmin koji je jako kod nas zastupljen je *Jasminum nudiflorum*, zimski jasmin koji obilato cvate u našem podneblju od prosinca sitnim žutim cvjetićima. Također, tu je i *Jasminum primulinus* – s polupunim žutim cvjetovima koji cvate u periodu zima-proljeće i najzastupljeniji je kao biljka za parkove u priobalju. To je još i grmasti jasmin porijeklom s Himalaje, *Jasminum revolutum* i *humile* koji cvate od travnja do lipnja izrazito lijepim i žutim cvjetićima koji se nalazi u gustim skupinama na grančicama. Najrjeđi od svih koji u nas možete pronaći je ja-

Jasminum beesianum što ima vrlo lijepe ružičaste cvjetice.

Jasmin je vrlo jednostavan za uzgoj, ne traži nikakvu posebnu njegu, a nije zahtjevan po pitanju tla, odgovara mu vapnenasto tlo. Grmasti jasmin (*humile*) režemo nakon cvatnje u lipnju, a ostale neposredno prije vegetacije, krajem veljače i početkom ožujka. Stare i ocvale grane režemo, a ostavljamo nove kasnojesenske izbojke koje znaju biti duge i po nekoliko metara. Prije nekoliko godina imao sam jedno vrlo interesantno iskustvo za koje dotad nisam ni od koga čuo. Nekoliko dana bilo je vrlo hladno, sa snijegom i mrazom i temperaturom od -3 stupnja noću te oko 0 stupnjeva danu. Sva je kora na granama popucala od leda. Tada sam pomislio kako sam izgubio 15 godina stari jasmin. Nakon mjesec dana kora se doslovno odvojila od grana jasmína. Kada je zagrijalo sunce na proljeće i krenula vegetacija, moj je jasmin počeo tjerati mlade izboje iz podanka biljke i na starim granama za koje sam mislio da su se smrzele (bez kore). Tada je započela i regeneracija kore na svim granama koja je bila gotova do ljeta. Sam je stvorio novu koru na granama koje su bile smrznute. Nevjerojatno iskustvo koje sam ovjekovječio na slici. Jedna sadnica azorskog jasmína može pokriti, ukoliko je u otvorenoj zemlji,

Jasminum Polyanthum

Teucrium Fruticans

Ceanotus T. Repens

oko 8 – 10 m² prostora. Razmnožava se jednostavno povaljenicom, margotiranjem, te drvenastim ili zelenim (starijim) reznicama neposredno prije vegetacije ili u ljetnom periodu kada je temperatura oko 25 stupnjeva. Reznice trebaju biti dužine oko 12 – 15 cm, ožiljavanje traje oko mjesec dana.

Jedna napomena, mnoge biljke imaju prefiks jasminoides u imenu, latinskom nazivu biljke što označava da nalikuju jasminu i imaju isti ili sličan cvijet kao jasmin, međutim, to nije jasmin, što mnoge zavarava.

TEUCRIUM FRUTICANS

Teukrium je zimzelena biljka našeg podneblja. Boja grma, lišća i grančica je srebrenkasto sivo–zeleno. Kada ga dodirnete, imate osjećaj kao da dirate pamučnu tkaninu. Upotrebljavamo ga kao samostalni grm koji orezivanjem možemo oblikovati u željeni oblik (većinom su to kuglaste forme) te za živice, ograde itd. Ukoliko ga ne obrezujemo, ima dosta neuredan rast, a može izrasti i do 2 m visine. Kada režete grančicu, vidjet ćete da je četverobridna, kao kvadrat. Cvjetovi koji se pojavljuju početkom ožujka i ostaju preko cijele godine su nebo plave boje, dvousnate, podsjećaju na umanjene cvjetove orhideje. Nema nikakvih posebnih zahtjeva, štoviše vrlo je izdržljiva biljka ro-

busnoga rasta. Ukoliko nema dovoljno vlage u zemlji u ljetnom periodu doima se napola suha, skvrčenih listova kojih kao da upola nestane, doslovno vegetira – preživljava vrućinu. S prvim jačim kišama se obnovi kao feniks iz pepela do neprepoznatljivosti. Na slici možete vidjeti upravo tu biljku koju nitko ne zalijeva i ne pazi, ali odolijeva godinama, a vidite kako lijepo izgleda upravo sada (slikana prije nekoliko dana). Najjednostavniji je način razmnožavanja reznicama kao i kod jasmina na početku vegetacije u veljači ili krajem ljeta. Prehranjivati možete kao i svaku drugu biljku tijekom vegetacije.

CEANOTUS

Ceanotus (kako se čita) je lijepa zimzelena trajnica porijeklom iz Sjeverne Amerike. Prvo što me privuklo na toj biljci su izuzetno sjajni listići tamnozeleno boje, veličine oko 2,5 cm, a kožasti pri dodiru. Cvjetići su sitni, gusto skupljeni štitasti cvatovi veličine i izgleda naprsnjaka. Boja istih je u svim nijansama ljubičasto–plavičasta, a rjeđe nježno rozi i bijeli. Kod nas se najviše može naći kea-

notus thyrsoflorus „repens“ koja izraste najviše do 1,20 m. Odgovara im kiselkastija reakcija tla, međutim, kod mene je tlo vapnenasto, ali ne primjećujem da mu to stvara ikakve probleme jer je već nekoliko godina na tom mjestu. Iznimno je sporog rasta tako da ga dosad nikad nisam rezao. Cvate upravo u proljeće i slabije na jesen. Vrlo je lijepa mala, trajna biljka koju ću rado preporučiti svakome. Ne podnosi veliku smrzavicu, kraća hladnoća od 2 – 3 dana mu neće škoditi (ali biljka mora biti u zemlji, jer bi se u loncu odmah smrznula pošto su tada žile okružene hladnoćom). Razmnožava se reznicama u ljetnom periodu sadnjom istih u hladno kljalište.

Do sljedećeg puta srdačan pozdrav i sve vam cvalo! ■

RASADNIK

Bugenvila

21 000 Split, Sućidar 15, Hrvatska
Mob. 0911568108 www.bugenvila.com
E-mail: info@bugenvila.com